

UTOPIA AVENUE

ANEB CESTA DO TRAMTÁRIE

DAVID
MITCHELL

PŘELOŽILA PETRA MARTÍNKOVÁ

LEDA 2021

**Eldorado je
dálnice do Eldoráda**

STRANA PRVNÍ

-
- 1 Zanechte vši naděje (Moss)**
 - 2 Vor a voda (Hollowayová)**
 - 3 Temná komora (de Zoet)**
 - 4 Na hadry (Moss)**
 - 5 Mona Lisa zpívá blues
(Hollowayová)**

Zanechte vší naděje

Dean prokluše okolo Divadla Fénix, div neporazí slepce v černých brýlích, za rohem na Charing Cross Road předežene šnečí mámu s kočárem, šlápne do louže humusu a za dalším rohem pro změnu stoupne na zmrzlý marast. V tu ránu mu ujedou nohy. V letu stihne zahlédnout, jak si škarpa prohazuje místo na planetě s nebeskou bání. Hlavou mu ještě probleskne, to bude sakra bolet, a už bere žebry, kolenem i kotníkem o dlažbu. A taky že to bolí. Ani pes po něm neštěkne. Do *háje s celým Londýnem*. Knírač makléřského stříhu s naraženou bouřkou se nad nataženým zarostlým klackem ušklíbne a jde si zase po svých. Dean se nejistě postaví. Z bolístek si nic nedělá, jen se modlí, aby nikde nepovolila žádná kost. Pan Craxi totiž nemocenskou nevyplácí. Aspoň že může hnout zápěstím i rukou. Respektive obojím. *Prachy*. Honem zkontroluje, jestli je v suchu vkladní knížka výjimečně založená desítkou pětilibrovek. Ten poklad má pořád v kapse bundy. *Takže klídek*. Pajdá dál. Za prosklenou fasádou kavárny Gioconda na protější straně ulice uvidí Ricka Wakemana alias Hotovku. Docela by si s ním dal kafčo, cigárko a pokec ohledně nahrávací frekvence, jenže zrovna v pátek dopoledne se platí nájem a madam Nevitová už na něj u sebe v budoáru číhá jako zbytnělá tarantule. Tenhle týden to Dean i na svoje poměry zvládá s přehledem. Peněžní poukázka od Raye dorazila s chlupem včera a vyinkasovat ji ho právě stálo slabou třičtvrtěhodinku čekání ve frontě. Šmajdá tedy dál okolo Hudebního vydavatelství Lynch & Lupton, kde mu prve jmenovaný sdělil, že jeho songy jsou až

na pár Canců absolutní bláboly. I kolem Hudební agentury Alf Cummings, kde mu pan majitel málem sáhnul do rozkroku a k tomu zabroukal: „Oba víme, jak ti můžu prospět, ale čím se revanšuješ ty, hajzlíku jeden rajcovní?“ A taky mívá studio Bouda na houby, kde měl s kapelou nahrávat demo, než ho kluci z Křižníku Potěmkin vyšoupli.

„Pomoc, prosím vás, já...“ Chlap celý rudý chytí Deana pod krkem a sípá: „Já už...“ Pomalu se skládá jako v posledním tažení. „To se nedá vydržet...“

„Jen klid, člověče, tak si tu sedněte na obrubník. Kde přesně vás to bolí?“

Chudák křiví rty, až mu teče z obou koutků. „Na prsou...“

„No jo, tak vám... seženeme pomoc.“ Rozhlíží se, ale žádný kolemjdoucí ani nezvolní krok. Každý jen se zvednutým límcem a kloboukem sraženým do čela za běhu odvrací pohled.

Chlap zakvílí a nalehne na Deana. „Aaaa-uuuu.“

„Člověče, vy byste podle mě potřeboval záchranku, tak –“

„Co je tady za problém?“ Nově příchozí, zhruba Deanův vrstevník, má na hlavě krátký sestřih a na sobě praktický flaušák. Okamžitě se postiženému zadívá do očí a povolí mu kravatu. „Já jsem nějaký Hopkins. A doktor k tomu. Kývněte prosím, jestli mě vnímáte, vážený pane.“

Chudák křečovitě zalapá po dechu a trhne hlavou.

„Dobrá.“ Hopkins se otočí k Deanovi. „To je váš pan otec?“

„Ani náhodou, vidím ho prvně v životě. Údajně ho bolí na prsou.“

„Tedy na hrudi, že ano?“ Hopkins sundá rukavici a sáhne postiženému na krkavici. „Silná arytmie. Odhadoval bych to na akutní infarkt, vážený pane.“

Chlapovi v návalu bolesti povylezou bulvy z důlků.

„Tamhle v kafáči mají telefon,“ vyhrkne Dean. „Zavolám rychlou.“

„Ambulance to pravidelně nestíhá,“ prohlásí Hopkins. Provoz na Charing Cross Road je vyložená tragédie. Neznáte čistě náhodou Frith Street?“

„To zrovna jo – vedle Soho Square, je tam i klinika.“

„Přesně tak. Hned tam skočte a vyříd'te, že jeden pán u trafiky v Denmark Street dostal infarkt a doktor Hopkins potřebuje šupito presto odvoz. Budete si to pamatovat?“

Hopkins, Denmark Street, odvoz. „Jasně.“

„Jste moc hodný. Já tady zatím pánovi poskytnu první pomoc. A vy sebou hod'te, prosím vás, jinak máte toho nebožáka na svědomí.“

Dean pádí přes Charing Cross Road do Manette Street, pak okolo knihkupectví Foyles a průchodem u hospody Pod Herkulovými sloupy. Tělo na kolizi s dlažbou prozatím pozapomnělo. Jeho majitel mívá popeláře zvrhávající svoje nádoby do kukavozu na Greek Street a peláší prostředkem ulice na Soho Square. Na náměstí v poklusu vyplaší hejno holubů, taktak že si karambol začerstva nezreprízuje, a už se žene po schodech rovnou do vrátnice kliniky. Portýr si čte *Daily Mirror*. Titulní strana bulváru hlásá: ZAHYNUL REKORDMAN DONALD CAMPBELL. Dean ze sebe vychrlí zafixovaný vzkaz: „Mám vyřídít od doktora Hopkinse... Infarkt na Denmark Street... Potřebuje odvoz, a fofrem...“

Zřízenec vykoukne zpoza novin. Jinak brvou nehne. Ani knírem plným drobků nezapraská.

„Chlap tam dodejchává,“ zadrmlolí Dean. „Copak neslyšíte?“

„Aby ne. Dyť mi hulákáš rovnou pod nos.“

„Tak tam někoho pošlete! Jste přece špitál, ne?“

Zaměstnanec si urputně zahudrá pod vousy. „Než ses s tím felčarem potkal, vybral sis z účtu solidní balík, co?“

„No jo. Celou pajsku. A co?“

Vrátný si ometá zadrobenou klopou. „A ten pakl ti pořád ještě říká pane, mladej?“

„Co by ne.“ Dean sáhne do bundy pro vkladní knížku. Jenže hmátne do prázdna. *To snad ne.* Prohledá veškeré kapsy. Kolem vezou pacienta, jen to vrže. Kluk vyvaluje bulvy. „Kurňa – já ten ranec asi v tom kalupu vytrousil...“

„Smůla, hochu. Skočils na špek.“

Vybaví si, jak na něj ten chlap nalehl... „To ani omylem. Regulérní infarkt. Fakticky. Ten týpek se normálně složil.“ Znova se prošacuje. A zase nic.

„Akorát si lžeš do kapsy,“ ucedí portýr. „Od listopadu seš tu už pátej. Mezitím se to provařilo. Jakmile je řeč o nějakým Hopkinsovi, ze žádného špitálu v centru Londýna nepošlou ani lapiducha. Co se někde zbytečně honit.“

„No ale...“ Zachránce se dělá nanic. „Ty dva –“

„Chceš říct, že ty dva na zloděje rozhodně nevypadali?“

Přesně to chtěl. „Jak mohli vědět, že jsem se zrovna napa-koval?“

„Jak bys na to šel ty, kdybys koukal po pěkně nadtý prke-nici?“

Dean zauvažuje. *Jasně, tam v bance.* „Sledovali, jak si vybírám prachy, a pak se na mě pověsili.“

Zřízení se zahryzne do zapečeného párku. „Trefa, Sherlocku.“

„Akorát že... já ty prachy vytahoval hlavně na baskytaru a taky...“ Rozpomene se na paní Nevittovou. „No nazdar! A zbytek na nájem. Z čeho to teď zamáznu?“

„Můžeš si stěžovat na fízlně, ale moc růžově si to nemaluj. Starej mazák vidí všude kolem Soho cedule s nápisem: Zanechte naděje, kdo vstupujete.“

„Moje bytná je ukrutná herdekbaba. Bez pardonu mě vyhodí.“

Zaměstnanec nemocnice si lokne hnědého životabudiče. „Tak jí vysvětlí, že sis hrál na samaritána. Pro dobrotu na žebrotu. Třeba se nad tebou ustrne, co my víme.“

Paní domácí trůní u vysokého okna. Zatuchlý budoár zavání přiškvařeným špekem. Krb je podle všeho mimo provoz. Na sekretáři leží v pohotovosti účetní kniha. Pletací dráty o sebe dokola ťukají. Ze stropu visí věčně zhasnutý lustr. Původně květované tapety zašly jako divočina za šera. Z pozlacených rámečků se na svět dál mračí hned tři nebožtíci manželé naráz. „Dobřejtro, paní Nevittová.“

„To jdete s křížkem po funuse, pane Mossi.“

„No, totiž, teda...“ Má sucho v krku. „Okradli mě.“

Jehlice přestanou kmitat. „No, to je ale pech.“

„Ani moc ne. Akorát jsem si vybral peníze na nájem, jenže si mě vyčíhali dva prevíti v Denmark Street. Tutově mě sledovali, jak ten paklík inkasuju, a šli najisto. Normální loupež za bílýho dne.“

„Hotová černá kronika. Jen to hodit na papír.“

Baba to bere, jakože ji lakuju, říká si.

„Tím spíš je škoda,“ káže paní domácí dál, „že jste nevydržel u toho Brettona. V královský tiskárně jste měl svoje jistý. Navíc ve slušný čtvrti. V Mayfairu člověk takhle na ráně není.“

Zato tam byl jeden jak pes u boudy, myslí si Dean. „Už jsem vám přece vysvětloval, paní Nevittová, že takový místo prostě nebylo to pravý ořechový.“

„S tím na mě rozhodně nechodte. Já jsem tu přes činži. Takže po mně chcete, abych vám počkala?“

Málem už si oddechne. „To bych vám byl fakt moc vděčnej.“

Bytná zatne pysky a zasupí. „No tak tentokrát vám projednou poshovím –“

„Moc děkuju, paní Nevittová. Vůbec nevím, jak bych vám –“

„– do dvou hodin. Ať nikdo nemůže říct, že nemám pochopení.“

To mě ta ježibaba zkouší? „Do dvou... odpoledne... dneska?“

„Do banky a zpátky to krásně stihnete. Jenom si už napodruhý dejte cestou větší pozor.“

Dean zažívá návaly zimnice, horečky a žaludeční slabosti zároveň. „Momentálně jsem fakt na nule, ale v pondělí dostanu vejplatu. A hned potom se s váma vyrovnám.“

Paní domácí obratem zatáhne za šňůru visící ze stropu. A ze sekretáře si hned podá ceduli: POKOJ K PRONAJMUTÍ – ČERNOŠI & IŘČANI AŤ SE NEHLÁSÍ – K DOPTÁNÍ UVNITŘ.

„To snad nemusíte, paní Nevittová. To vážně není třeba.“

Madam vývěsku mezitím vystaví do okna.

„Kde budu dneska asi tak spát?“

„To si vyberte. Sem už ale nepáchnete.“

Prachy fuč, a teď i kutloch. „Tak si aspoň vyberu kauci.“

„V případě nedoplatku propadá. Máte to tu všude na dveřích. Nedlužím vám ani vindru.“

„Visíte mi o dost víc, paní Nevittová.“

„Ani zlámanou grešli. Sám jste to podepsal.“

„Do úterka, maximálně do středy za mě najdete náhradu. Zálahu nemůžete jen tak shrábnout. To už si dovolujete moc.“

Pletařka si zase hledí práce. A tyká mu jako klukovi. „Já z tebe hnedka cejtila šupáka na sto honů. Přitom jsem sama sebe umlouvala. *Nene, jen mu dej šanci. Dyť i v královský tiskárně vzali tohohle cucáka na zácvik.* No tak jsem to s tebou zkusila. A jak to dopadlo? Solidní místo u Brettona jsi vyměnil za popovou kapelu. Nechal sis narůst háro. Vyhazovals za kytáry a pámbuví co ještě. Na zadní kolečka jsi nemyslel. A teď že prej já si dovoluju. Příště už si nic nakukávat nebudu. Co vyrostlo na ulici, to už se z bláta nevyhrabe. Jéje, pane Harrisí...“ Ve dveřích budoáru se zjeví gumák vegetující na penzi u madam v podnájmu. „Tady –“ metrnice loupne očima po Deanovi „– tohle individuum od nás odchází. Z fleku.“

„Klíče,“ houkne veterán na Deana. „Oba.“

„A co moje věci? Ty my taky seberete, jo?“

„Sbal si svoje saky paky,“ odsekne bytná, „a spánembohem. Jestli v cimře ještě do dvou něco zůstane, bude to ve tři na krámě u Armády spásy. Tak sebou mrskni.“

„Himlhergot,“ zasoptí Dean a tykání matroně oplatí: „Doufám, že to taky brzo zabalíš.“

Madam ani nemrkne a dál cvaká pletacími dráty. Bývalý spolunájemník drapne mladíka za límec.

Dean se div neudusí. „Dyť mě uškrtíš, ty šmejde!“

Penzionovaný zupák ho doslova vynese na chodbu. „Mazej se spakovat a pak vystřel! Jinak ti teprv pořádně zvednu mandle, ty jedna máničko lemounská buzerantská...!“

Aspoň že mám fleka. Dean napěchuje kafe do kapsle, nasadí ji do objímky a zatáhne za páku. Kávovar značky Gaggia

upouští páru. Osmihodinová šichta nebere konce. Kotrmelec na ledovce stále cítí. Venku padla tma a mrzne, zato v kafírně Etna na rohu D'Arblay a Brewer Street je pěkně teplo a veselo. Sídlištní študáci a mladoši vůbec se baví, oťukávají a dohadují. Drsní frajírci se tu srocují a pak si vyrážejí do klubů zatrsat. Zachovalí seladoni okukují, komu z holobrádků by se zrovna hodil do páru solventní páprda. Zpustlejší štramáci si dávají kofein na kuráž a potom zaskočí na prasečinky někam do bijásku nebo rovnou do hampejzu. *Slezla se tu dobrá stovka týpků*, uvažuje Dean, *a všichni do jednoho až po toho nejposlednějšího joudu mají na noc kam jít*. Od začátku směny se modlí, aby mu na place padnul pod ruku někdo, u koho si to může pro dnešek vybrat někde bokem na kanapi. Jenže tuhle iluzi postupem času vzdává, až se s ní rozloučí úplně. Z jukeboxu vyhrává „Devatenáctej kolaps“ od Rolling Stones. K tomuhle fláku kdysi s Kennym Yearwoodem dával dohromady akordy. To si ještě říkali Gravediggers neboli Hrobaříci a byla to vcelku brnkačka. Z hubice italského kávovaru bryndá do hrnku kafe na dva prsty pod okraj. Vycvakne kapsli a lógr klepne do kýblu. Mezitím kolem propluje pan Craxi s nákladem špinavého nádobí. *Vydoluj z něj fóřsus*, ukecává se už popatnácté. *Jinak si ani neškrtněš*. „Pane Craxi, můžu vás –“

Pan šéf se obrátí, aniž ho registruje: „Pru, vypucuj ten čurbes v lokále. To je škandál!“ Kolébá se dál. Vykoukne za ním host zaparkovaný na baru mezi kávovarem a dávkovačem mléka do kafe. Proplešlý třicátník, podle všeho intoš, na sobě pepita sako a na nose apartní okuláry s modrými hranatými skly. *Možná bukál, ale v Soho jeden nikdy neví*.

Odlepí zasklený kukuč od čtení – pročítá zrovna hudební revui – a bez mrknutí ho po mladíkovi hodí. Krčí čelo, jako by si dotčený objekt nedokázal zaškatulkovat. Někde v putyce by na něj Dean beze všeho vypálil: *Kam vejráš?* Jenže tady radši koukne zase jinam, pustí si studenou vodu a propláchně kapsli. Cizí pohled cítí dál. *Třeba si myslí, že mi pad do oka*.

Vtom se přihrne Sharon s další objednávkou. „Dvakrát preso a dvakrát kola na devítku.“

„Jasan, po dvou kusech, ať devítka vydrží.“ Otočí se, znovu spustí italský stroj a cappuccino vmžiku dostane bílou čepici.

Sharon si jde k němu za bar dosypat cukr. „Promiň, ale na rovinu ti říkám, že ke mně se nemůžeš nakvartýrovat ani do zejtrka.“

„To neva.“ Ještě stříhne napěněnou čepici kakaem a šoupane ji kolegyni na bar. „Už jen tím dotazem jsem si dovolil fakt hodně.“

„Moje bytná je něco mezi kágebačkou a abatyší. Kdybych tě k sobě chtěla propašovat, tak po nás skočí a hned že: ‚Tohlecto je slušnej barák, žádněj hambinec.‘ Pak vyrazí dveře i se mnou.“

Dean pro změnu láduje kapsli na espresso. „Jasně. Fakt se nic neděje.“

„Neskončíš ale pod mostem, že ne?“

„To rozhodně nehrozí. Obvolám kámoše.“

Sharon se rozzáří. „V tom případě...“ zacvrliká a pěkně se u toho nakrucuje „... mě těší, žes začal u mě. Jestli pro tebe můžu něco udělat, stačí říct.“

Tahle sladounká, ale přece jen těstovitá buchtička s kukadly jako dvě scuknuté rozinky ho zrovna dvakrát neláká... *jenže kdo se dal jednou na vojnu, musí bojovat.* „A nemohla bys mě aspoň symbolicky založit? Než budu brát?“

Buclatá spolupracovnice ho napíná. „Ledaže bych si to pak vybrala v naturáliích, co ty na to?“

No jo, buchotka koketka. Zubí se na ni, jak umí. Mezitím odzátkuje lahvinku kokakoly. „Jen co se zas pochlapím, vrátím ti to i s úrokama. Kapitálníma.“

Baculka jen svítí a hoch se málem stydí, že mu sliby jdou od pusy tak snadno. „Možná bych i něco do zálohy měla. Akorát si na mě vzpomeň, až budeš jako popová hvězda v balíku.“

„Patnáctka je furt na suchu!“ huláká pan Craxi po londýnsku se sicilským akcentem. „Třikrát horká čokoláda! K tomu žužu! Kde to vázne!“